

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М.І. ПИРОГОВА**

**Профілактика сезонних захворювань та захворювань, які регулюються
міжнародними медико-соціальними правилами**

(назва навчальної дисципліни)

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
навчальної дисципліни
з підготовки доктора філософії
на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти
галузі знань 22 Охорона здоров'я
(шифр і назва галузі знань)
Спеціальності 229 Громадське здоров'я, 222 Медицина,
221 Стоматологія, 228 Педіатрія
(код і найменування спеціальності)
мова навчання українська, англійська**

2022 рік
Вінниця

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, відділ аспірантури, докторантури

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

д.мед.н, проф. Сергета І.В.,
д.мед.н, проф. Родінкова В.В.,
к.мед.н., доц. Стоян Н.В.,
к.мед.н. Процюк Л.О.

РЕЦЕНЗЕНТИ: завідувач кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я
д.мед.н., професор Очеретько О.М.
професор кафедри загальної гігієни та екології д.мед.н., професор Мостова О.П.

Обговорено на засіданні кафедри загальної гігієни та екології Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова та рекомендовано до затвердження на центральній методичній раді / науковій комісії

« 25 » квітня 2022 року, протокол №14

Завідувач кафедри
загальної гігієни та екології

д.мед.н., проф. І. В. Сергета.

Схвалено на центральній методичній раді / науковій комісії та рекомендовано до затвердження вченою радою « 24 » травня 2022 року, протокол № 7

Затверджено вченою радою Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова

« 26 » травня 2022 року, протокол № 8

Учений секретар Вченої ради ВНМУ

доцент Алла Кондратюк

Змістовий модуль

Тема 1. Особливості сезонних алергічних захворювань, викликаних компонентами біоаерозолі.

Визначення поняття сезонних алергічних захворювань. Чинники сезонних алергічних захворювань, їх типи, періодичність, її зміни у часі та фактори, що ці зміни обумовлюють. Розкрити види і механізми сенсibilізації організму. Охарактеризувати основні властивості компонентів біоаерозолі. Негативний вплив на організм людини компонентів біоаерозолі. Дати загальну характеристику основних методів ідентифікації біоаерозолів. Пояснити основні профілактичні заходи, що сприяють максимальному запобіганню, усуненню або обмеженню несприятливого впливу компонентів біоаерозолі.

Знати: 1. Поняття “алергічні захворювання”, природні фактори навколишнього середовища і соціальні умови, що спричиняють розвиток сезонних захворювань .

2. Основні властивості компонентів біоаерозолі, які спричиняють сенсibilізацію організму.

3. Методи ідентифікації біоаерозолі.

Вміти: 1. Використовувати основні методи діагностики алергічних захворювань, які викликані компонентами біоаерозолі.

2. Застосувати нові методи проведення профілактичних заходів, по усуненню або обмеженню до безпечних рівнів несприятливих впливів.

Література:

1. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.

2. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.

3. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів I–III рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.

4. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габолич. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.

5. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24

6. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.

7. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.

8. Chopyak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.

9. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 2. Основні групи сезонних алергенів довкілля. Алергени дерев, їх групи, морфологічні особливості.

Сучасні аспекти етіології та патогенезу сезонної алергії. Які групи сезонних алергенів довкілля існують. Основні алергенні дерева. У якому віці найчастіше спостерігається дебют сезонної алергії .Дослідження структури пилкової сенсibilізації в Україні. Яке значення має для лікарів інформація про терміни пилкування рослин. Головні причини полінозу та основні нозологічні форми . Як підтверджується діагноз полінозу. Застосування алерген-специфічної імунотерапії (АСІТ) у хворих на поліноз. Загальні рекомендації щодо способу життя для пацієнтів, що страждають на сезонну алергію.

Знати: 1. Часові та просторові *особливості* сенсibilізації до пилку трав'янистих рослин залежно від їх *морфологічних особливостей*.

2. Як зменшити ризик появи сезонних алергічних захворювань і які доцільно вживати заходи для її профілактики.

Вміти: 1. Використовувати алерген-специфічної імунотерапії (АСІТ) у хворих на поліноз.

2. Застосувати нові методи проведення профілактичних заходів, які зменшують прояв полінозу.

Література:

1. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020.

– 720 с.

2. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.

3. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів I–III рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.

4. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.

5. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24

6. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.

7. Наказ МОЗ України за № 488 від 17.07.2006 р. «Про заходи щодо профілактики і боротьби з пташиним грипом та запобігання виникненню його пандемії».

8. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.

9. Chopyak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.

10. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 3. Основні групи сезонних алергенів довкілля. Алергени злаків, їх морфологічні особливості.

Визначати етіологічні та патогенетичні фактори харчової алергії. Поширенні симптоми харчової алергії. Що таке харчовий алерген. Які злаки найбільше викликають харчову алергію. Новітні методи алерген-специфічної імунотерапії (АСІТ) алергійних захворювань. Які побічні ефекти можуть розвиватися у процесі проведення АСІТ. Яка профілактика харчової алергії на злаки, в чому вона полягає.

Знати: 1. Поняття “ харчова алергія ” та етіологічні та патогенетичні фактори, які її викликають .

2. Які злаки найчастіше викликають алергічні захворювання.

3. Як проявляється симптоматично алергія на злакові продукти.

Вміти: 1. Використовувати основні методи діагностики алергічних захворювань, які викликані злаковими алергенами.

2. Проводити первинну та вторинну профілактику харчової алергії.

Література

1. Альошина, Р. М. Алерген-специфічна імунотерапія: механізми та ретроспективний аналіз ефективності / Р.М. Альошина, В.Т. Германов // Астма та алергія. – 2005. – № 1. – С. 33–35.

2. Белая книга по аллергии Всемирной организации по аллергии // Клін. імунологія. Алергологія. Інфектологія. – 2012. – № 3 (52). – С. 33–40.
3. Гушин, М.С. Аллерген-специфическая иммунотерапия бронхиальной астмы / М.С. Гушин, О.М. Курбачева // Пособие для врачей. – М., 2002. – 31 с.
4. Пухлик, Б.М. Комбинированная терапия аллергических заболеваний органов дыхания / Б.М. Пухлик, И.В. Корицкая // Астма та алергія. – 2005. – №1-С.5–9.
5. Пухлик, Б.М. Специфічна імуноterapia алергічних захворювань органів дихання – найбільш ефективна сучасна технологія їх лікування / Б.М. Пухлик, І.В. Гогунська, І.В. Корицька // Новости медицины и фармации. – 2010.–№8(321).–С.1–3.
6. Пухлик, Б.М. Алергологія України / Пухлик Б.М. // Новости медицины и фармации. – 2009. – № 295. – С. 7–13.
7. Пухлик, Б.М. Ефективність специфічної імуноtherapiї при алергійних захворюваннях органів дихання з позиції доказової медицини / Б.М. Пухлик, І.В. Гогунська, І.В. Корицька // Клінічна імунологія. Алергологія. Інфектологія.–2010.–№2.–С.51–56.
8. Хутуєва, С.Х. Аллерген-специфическая иммунотерапия бронхиальной астмы / С.Х. Хутуева, В.Н. Федосеева. – М.: Медицина, 2000. – 250 с.
12. Andre, C. The development of local immunotherapy // Recept Res. Allergy.Clinical immunology.–2001.–V. 2.–P.45–53.

Тема 4. Основні групи сезонних алергенів довкілля. Алергени бур'янів їх групи, особливості морфології та сезонність.

Визначення поняття аеропалінологія. Алергенні рослини як об'єкт вивчення аеропалінології. Групи алергенних бур'янів . Основні алергени серед сегетальної рослинності. Пилок злакових бур'янів, особливості морфології та сезонність. Алергія на Амброзію полинолисту: лікування та профілактичні заходи боротьби з нею. Контроль сегетальної рослинності. Комплексний системний підхід до вирішення проблеми регулювання чисельності бур'янів.

Знати: 1. Поняття “ аеропалінологія ” та алергенні рослини як об'єкт вивчення аеропалінології.

2. Які бур'яни найчастіше викликають алергічні захворювання.

3. Як проявляється симптоматично алергія на Амброзію полинолисту .

Вміти: 1. Використовувати основні методи діагностики алергічних захворювань, які викликані алергенами пилку злакових бур'янів.

2. Проводити первинну та вторинну профілактику алергії до пилоку злакових бур'янів .

Література

10. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.
11. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.
12. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів І–ІІІ рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.
13. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.
14. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24
15. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.

16. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.

17. Chopyak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.

18. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 5. Основні групи сезонних алергенів довкілля. Алергени дерев, їх групи, морфологічні особливості.

Сучасні аспекти етіології та патогенезу сезонної алергії. Які групи сезонних алергенів довкілля існують. Основні алергенні дерева. У якому віці найчастіше спостерігається дебют сезонної алергії. Дослідження структури пилкової сенсibiliзації в Україні. Яке значення має для лікарів інформація про терміни пилкування рослин. Головні причини полінозу та основні нозологічні форми. Як підтверджується діагноз полінозу. Застосування алерген-специфічної імунотерапії (АСІТ) у хворих на поліноз. Загальні рекомендації щодо способу життя для пацієнтів, що страждають на сезонну алергію.

Знати: 1. Часові та просторові *особливості* сенсibiliзації до пилку трав'янистих рослин залежно від їх *морфологічних особливостей*.

2. Як зменшити ризик появи сезонних алергічних захворювань і які доцільно вживати заходи для її профілактики.

Вміти: 1. Використовувати алерген-специфічної імунотерапії (АСІТ) у хворих на поліноз.

2. Застосувати нові методи проведення профілактичних заходів, які зменшують прояв полінозу.

Література:

1. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.

2. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.

3. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів І–ІІІ рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.

4. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.

5. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.

6. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).- Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.

7. Chopyak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.

Тема 5. Основні групи сезонних алергенів довкілля. Алергени грибів, їх групи, особливості поширення та впливу на організм сенсibiliзованих осіб.

Респіраторна чутливість до спор грибів. Гриби як харчові алергени. Цвілевий гриб *Alternaria alternata* – як один з найбільш поширених грибів, які частіше стають причиною алергічних захворювань. Особи, які найбільш схильні до розвитку алергії на цвіль та вплив на організм алергенів грибів. Причини алергії на гриби та особливості їх поширення. Профілактика та попередження загострення у сенсibiliзованих осіб.

Знати: 1. Особливості сенсibilізації до алергенів грибів, їх поширення та вплив на організм сенсibilізованих осіб.

2. Як зменшити ризик появи алергії на цвіль грибів і які доцільно вживати заходи для профілактики алергії у сенсibilізованих осіб.

Вміти: 1. Використовувати алерген-специфічної імунотерапії (АСІТ) у хворих, як єдиний спосіб лікування, який може змінити природний розвиток алергічного захворювання, запобігти розвитку бронхіальної астми і сенсibilізації до нових алергенів.

2. Застосувати нові методи проведення профілактичних заходів, які зменшують прояв та полегшують симптоми алергії, а також попереджують її загострення.

3. Значення мікроклімату у профілактиці алергії до пилку грибів.

Література:

1. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.

2. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.

3. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів I–III рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.

4. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.

5. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24

6. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.

7. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.

8. Chopyak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.

9. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 6. Перехресна реактивність. Причини виникнення, методи діагностики, профілактика.

Визначення поняття перехресна реактивність. Чому виникають перехресні реакції. Види перехресних реакцій. Методи діагностики алергії - алергодіагностика на основі компонентів алергенів (component-resolved diagnostics, CRD) або молекулярна алергодіагностика (МАД). Які компоненти алергенів виділяють. Що таке мажорні (основні) алергени та мінорні (другорядні). Ознаки наявності перехресної алергії. Профілактика та елімінаційні заходи.

Знати: 1. Поняття “ перехресна реактивність ” та її причини.

2. Симптоми перехресної алергії та як вони проявляються.

Вміти: 1. Використовувати основні методи діагностики перехресних синдромів, а особливо молекулярну алергодіагностику (МАД).

2. Застосувати нові методи проведення профілактичних заходів, які зменшують прояв та полегшують симптоми перехресної алергії.

Література:

1. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.

2. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.

3. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів І–ІІІ рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.
4. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.
5. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24
6. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.
7. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.
8. Chopyak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.
9. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 7. Перехресна реактивність пилкових та харчових алергенів. Причини виникнення, методи діагностики, профілактика.

Що таке перехресні реакції між групами пилкових алергенів. Синдром оральної алергії: чому виникає, які симптоми та як запобігти. Найпоширеніші групи перехресних синдромів та причини їх виникнення- Між повітряними алергенами рослинного походження і харчовими продуктами(“береза — яблуко та інші кісточкові”, “кипарис — персик”, “селера — полин — спеції”, “полін — персик”, “полін — айстрові”, “полін — гірчиця”, Асоціація “амброзія — диня — банан”) . Між повітряними алергенами тваринного походження, грибами і харчовими алергенами (синдром “альтернарія — шпинат”, “кліщі — криветки”, “кіт — свинина”, “птаха — яйце”.) В чому полягають методи діагностики перехресних реакцій. Яка профілактика застосовується.

Знати: 1. Як проявляється перехресна реактивність пилкових та харчових алергенів.

2. Найпоширеніші групи перехресних синдромів та причини їх виникнення.

Вміти: 1. Використовувати основні методи діагностики перехресних синдромів, а особливо молекулярну алергодіагностику (МАД).

2. Застосувати нові методи проведення профілактичних заходів, які зменшують прояв та полегшують симптоми перехресної алергії.

Література:

1. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.
2. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.
3. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів І–ІІІ рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.
4. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.
5. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24
6. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.
7. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних

занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.

8. Choryak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.

9. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 8. Сучасні можливості діагностики та профілактики сезонних алергічних захворювань. Алергопрогноз та інші e-health сервіси, сучасний стан та перспективи розвитку.

Специфічні методи алергодіагностики, що обов'язково повинні застосовуватися при обстеженні пацієнтів із алергічними захворюваннями. Методи шкірного тестування з АГ: краплинні, аплікаційні, скарифікаційні, внутрішньошкірні тести і прик-тест: показання та протипоказання. Провокаційні тести: кон'юнктивальний, назальний, інгаляційний, пероральний і під'язиковий тести. Переваги молекулярної діагностики. Тест ALEX. Що таке алергопрогноз та інші e-health сервіси. Їх сучасний стан та перспективи розвитку.

Знати: 1. Сучасні можливості діагностики та профілактики сезонних алергічних захворювань.

2. Сучасний стан та перспективи розвитку алергопрогнозування.

3. Методи тестування хворих з алергічними захворюваннями.

Вміти: 1. Використовувати основні методи тестування хворих з алергічними захворюваннями

2. Застосувати нові методи профілактики алергічних захворювань.

3. Вміти використовувати алергопрогноз та інші e-health сервіси.

Література:

1. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.

2. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.

3. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів І–ІІІ рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.

4. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.

5. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24

6. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.

7. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.

8. Choryak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.

9. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 9. Підсумкове заняття з актуальних питань профілактики сезонних (алергічних, респіраторних тощо) захворювань.

Тема. 10. Особливо небезпечні захворювання та Міжнародні медико-санітарні правила. Проблеми профілактики.

Мета і сфера застосування медико-санітарних правил. Принципи ММСП.

Повідомлення країною ВООЗ про можливість надзвичайної ситуації. Визнання надзвичайної ситуації у міжнародній системі охорони здоров'я. Рекомендації ВООЗ з приводу надзвичайної ситуації, що виникла: тимчасові та постійні. Свідчення про вакцинації або інші профілактичні заходи. Інфекційні хвороби, які підлягають урегулюванню згідно міжнародних медико-санітарних правил ММСП та трансмісивні хвороби. Проблеми профілактики.

Знати: 1. Принципи міжнародних медико-санітарних правил.

2. Поняття про особливо небезпечні захворювання та надзвичайні ситуації.

3. Рекомендації по надзвичайній ситуації з приводу особливо небезпечного захворювання.

Вміти: 1. Застосовувати медико-санітарні правила при виникненні особливо небезпечних захворювань.

2. Застосовувати профілактичні заходи при особливо небезпечних захворюваннях.

Література:

1. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.

2. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.

3. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів I–III рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.

4. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.

5. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24

6. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.

7. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.

8. Chopyak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.

9. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 11. Захворювання, будь-яка подія за участю яких завжди оцінюється як надзвичайна (холера, чума, геморагічна лихоманка Ебола, геморагічна лихоманка Марбург, лихоманка Ласса, лихоманка Західного Нілу): актуальні проблеми діагностики, перебігу та профілактики.

Проблеми діагностики, перебігу та профілактики захворювань таких як холера, чума, геморагічна лихоманка Ебола, геморагічна лихоманка Марбург, лихоманка Ласса, лихоманка Західного Нілу. Загальні правила запобігання даних захворювань. Профілактичні заходи із запобігання подальшого поширення даних захворювань при виникненні спалаху на певній території. Вакцинація при даних захворюваннях. Лабораторна діагностика та лікувальні заходи.

Знати: 1. Про перебіг, діагностику та профілактику особливо небезпечних захворювань таких як холера, чума, геморагічна лихоманка Ебола, геморагічна лихоманка Марбург, лихоманка Ласса, лихоманка Західного Нілу.

2. Профілактичні заходи із запобігання подальшого поширення даних захворювань при виникненні спалаху на певній території.

3. Види вакцинації при даних захворюваннях.

Вміти: 1. Діагностувати холеру, чуму, геморагічну лихоманку Ебола, геморагічну

лихоманку Марбурга, лихоманку Ласса, лихоманку Західного Нілу.

2. Застосувати профілактичні заходи даних захворювань.

Література:

1. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.
2. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.
3. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів I–III рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.
4. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.
5. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24
6. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.
7. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.
8. Chopyak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.
9. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 12. Захворювання, випадки виникнення яких можуть мати серйозний вплив на здоров'я населення (натуральна віспа, поліомієліт, високопатогенний пташиний грип, важкий гострий респираторний синдром): актуальні проблеми діагностики, перебігу та профілактики

Проблеми діагностики, перебігу та профілактики захворювань таких як натуральна віспа, поліомієліт, високопатогенний пташиний грип, важкий гострий респираторний синдром . Загальні правила запобігання даних захворювань. Профілактичні заходи із запобігання подальшого поширення даних захворювань при виникненні спалаху на певній території. Вакцинація при даних захворюваннях. Лабораторна діагностика та лікувальні заходи.

Знати: 1. Про перебіг, діагностику та профілактику захворювань, випадки яких можуть мати серйозний вплив на здоров'я населення (натуральна віспа, поліомієліт, високопатогенний пташиний грип, важкий гострий респираторний синдром).

2. Профілактичні заходи із запобігання подальшого поширення даних захворювань при виникненні спалаху на певній території.

3. Види вакцинації при даних захворюваннях.

Вміти: 1.Діагностувати натуральну віспу, поліомієліт, високопатогенний пташиний грип, важкий гострий респираторний синдром.

2. Застосувати профілактичні заходи даних захворювань.

Література:

1. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.
2. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.
3. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів I–III рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.

4. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.
5. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24
6. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.
7. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.
8. Chopyak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.
9. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 13. Захворювання, випадки яких потенційно мають міжнародне значення (геморагічні лихоманки тощо), та COVID-19: актуальні проблеми діагностики, перебігу та профілактики .

Актуальні проблеми діагностики, перебігу геморагічні лихоманки та COVID-19. Епідеміологічні особливості, механізм і фактори передачі даних захворювань. Сприйнятливість, фактори ризику та специфічна діагностика.

Профілактика та захист медичних працівників засобами індивідуального захисту від інфекційного захворювання. Види проти аерозольних респіраторів. Особливості захисту медичних працівників в Україні. Запобігання зараженню при амбулаторному контакті. Дії медичного працівника за появи симптомів COVID-19 у контактної особи. Вакцинація, види вакцин. Цілі в боротьбі з пандемією коронавірусної хвороби.

Знати: 1. Про перебіг, діагностику та профілактику COVID-19.

2. Профілактику та захист медичних працівників засобами індивідуального захисту від COVID-19.

Вміти: 1. Діагностувати COVID-19 та геморагічну лихоманку.

2. Вміти запобігати зараженню COVID-19 при амбулаторному контакті з хворим пацієнтом.

Література:

1. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.
2. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.
3. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів І–ІІІ рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.
4. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.
5. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24
6. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.
7. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.
8. Chopyak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.
9. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 14. Підсумкове заняття з актуальних питань профілактики хвороб, які регулюються міжнародними медико-соціальними правилами

Тема 15. Залікове заняття з навчальної дисципліни “Профілактика сезонних (алергічних, респіраторних тощо) захворювань та захворювань, які регулюються міжнародними медико-соціальними правилами”

Контрольні питання з навчальної дисципліни:

“Профілактика сезонних (алергічних, респіраторних тощо) захворювань та захворювань, які регулюються міжнародними медико-соціальними правилами”

1. Особливості сезонних алергічних захворювань, викликаних компонентами біоаерозолі
2. Основні групи сезонних алергенів довкілля. Алергени дерев, їх групи, морфологічні особливості.
3. Основні групи сезонних алергенів довкілля. Алергени злаків, їх морфологічні особливості
4. Основні групи сезонних алергенів довкілля. Алергени бур'янів їх групи, особливості морфології та сезонності.
5. Основні групи сезонних алергенів довкілля. Алергени грибів, їх групи, особливості поширення та впливу на організм сенсibilізованих осіб.
6. Перехресна реактивність між групами пилкових алергенів. Причини виникнення, методи діагностики, профілактика
7. Перехресна реактивність пилкових та харчових алергенів. Причини виникнення, методи діагностики, профілактика.
8. Сучасні можливості діагностики та профілактики сезонних алергічних захворювань. Алергопрогноз та інші e-health сервіси, сучасний стан та перспективи розвитку
9. Особливо небезпечні захворювання та Міжнародні медико-санітарні правила. Проблеми профілактики.
10. Захворювання, будь-яка подія за участю яких завжди оцінюється як надзвичайна (холера, чума, геморагічна лихоманка Ебола, геморагічна лихоманка Марбург, лихоманка Ласса, лихоманка Західного Нілу): актуальні проблеми діагностики, перебігу та профілактики.
11. Захворювання, випадки виникнення яких можуть мати серйозний вплив на здоров'я населення (натуральна віспа, поліомієліт, високопатогенний пташиний грип, важкий гострий респіраторний синдром): актуальні проблеми діагностики, перебігу та профілактики
12. Захворювання, випадки яких потенційно мають міжнародне значення (геморагічні лихоманки тощо), та COVID-19: актуальні проблеми діагностики, перебігу та профілактики .

Самостійна робота (15 годин)

Тема 1. Чинники сезонних алергічних захворювань, їх типи, періодичність, її зміни у часі та фактори, що ці зміни обумовлюють.

Визначення поняття сезонних алергічних захворювань. Чинники сезонних алергічних захворювань, їх типи, періодичність, її зміни у часі та фактори, що ці зміни обумовлюють. Розкрити види і механізми сенсibilізації організму.

Знати: 1. Поняття “алергічні захворювання”, природні фактори навколишнього середовища і соціальні умови, що спричиняють розвиток сезонних захворювань .

2. Періоди цвітіння в Україні пилоквих рослин.

3. Основні симптоми при сезонній алергії .

Вміти: 1. Використовувати специфічне алергообстеження для постановки діагноза.

2. Застосувати нові методи проведення профілактичних заходів та рекомендації щодо попередження загострення сезонних алергічних захворювань.

Література:

19. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.

20. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.

21. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів І–ІІІ рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.

22. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.

23. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24

24. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.

25. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.

26. Choryak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.

27. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 2. Особливості сезонних алергічних захворювань, викликаних компонентами біоаерозолю.

Визначення поняття сезонних алергічних захворювань. Охарактеризувати основні властивості компонентів біоаерозолю. Негативний вплив на організм людини компонентів біоаерозолю. Дати загальну характеристику основних методів ідентифікації біоаерозолів. Пояснити основні профілактичні заходи, що сприяють максимальному запобіганню, усуненню або обмеженню несприятливого впливу компонентів біоаерозолю.

Знати: 1. Поняття “біоаерозоль ”, властивості компонентів біоаерозолю та в чому полягає їх негативний вплив.

2. Основні властивості компонентів біоаерозолю, які спричиняють сенсibilізацію організму.

3. Методи ідентифікації біоаерозолю.

Вміти: 1. Використовувати основні методи діагностики алергічних захворювань, які викликані компонентами біоаерозолю.

2. Застосувати нові методи проведення профілактичних заходів, по усуненню або

обмеженню до безпечних рівнів несприятливих впливів.

Література:

28. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.
29. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.
30. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів I–III рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.
31. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.
32. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24
33. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.
34. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.
35. Choryak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.
36. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 3. Основні групи сезонних алергенів доквілля. Алергени дерев, їх групи, морфологічні особливості.

Сучасні аспекти етіології та патогенезу сезонної алергії. Які групи сезонних алергенів доквілля існують. Основні алергенні дерева. У якому віці найчастіше спостерігається дебют сезонної алергії. Дослідження структури пилкової сенсibiliзації в Україні. Яке значення має для лікарів інформація про терміни пилкування рослин. Головні причини полінозу та основні нозологічні форми. Як підтверджується діагноз полінозу. Застосування алерген-специфічної імунотерапії (АСІТ) у хворих на поліноз. Загальні рекомендації щодо способу життя для пацієнтів, що страждають на сезонну алергію.

Знати: 1. Часові та просторові особливості сенсibiliзації до пилку трав'янистих рослин залежно від їх морфологічних особливостей.

2. Як зменшити ризик появи сезонних алергічних захворювань і які доцільно вживати заходи для її профілактики.

Вміти: 1. Використовувати алерген-специфічної імунотерапії (АСІТ) у хворих на поліноз.

2. Застосувати нові методи проведення профілактичних заходів, які зменшують прояв полінозу.

Література:

11. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.
12. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.
13. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів I–III рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.
14. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології:

Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.

15. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24

16. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.

17. Наказ МОЗ України за № 488 від 17.07.2006 р. «Про заходи щодо профілактики і боротьби з птишим грипом та запобігання виникненню його пандемії».

18. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.

19. Chopyak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.

20. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 4. Основні групи сезонних алергенів довкілля. Алергени злаків, їх морфологічні особливості.

Визначати етіологічні та патогенетичні фактори харчової алергії. Поширенні симптоми харчової алергії. Що таке харчовий алерген. Які злаки найбільше викликають харчову алергію. Новітні методи алерген-специфічної імунотерапії (АСІТ) алергійних захворювань. Які побічні ефекти можуть розвиватися у процесі проведення АСІТ. Яка профілактика харчової алергії на злаки, в чому вона полягає.

Знати: 1. Поняття “ харчова алергія ” та етіологічні та патогенетичні фактори, які її викликають .

2. Які злаки найчастіше викликають алергічні захворювання.

3. Як проявляється симптоматично алергія на злакові продукти.

Вміти: 1. Використовувати основні методи діагностики алергічних захворювань, які викликані злаковими алергенами.

2. Проводити первинну та вторинну профілактику харчової алергії.

Література

2. Альошина, Р. М. Алерген-специфічна імунотерапія: механізми та ретроспективний аналіз ефективності / Р.М. Альошина, В.Т. Германов // Астма та алергія. – 2005. – № 1. – С. 33–35.

2. Беляя книга по аллергии Всемирной организации по аллергии // Клін. імунологія. Алергологія. Інфектологія. – 2012. – № 3 (52). – С. 33–40.

3. Гуцин, М.С. Алерген-специфическая иммунотерапия бронхиальной астмы / М.С. Гуцин, О.М. Курбачева // Пособие для врачей. – М., 2002. – 31 с.

4. Пухлик, Б.М. Комбинированная терапия аллергических заболеваний органов дыхания / Б.М. Пухлик, И.В. Корицкая // Астма та алергія. – 2005. – №1-С.5–9.

5. Пухлик, Б.М. Специфічна імунотерапія алергічних захворювань органів дихання – найбільш ефективна сучасна технологія їх лікування / Б.М. Пухлик, І.В. Гогунська, І.В. Корицька // Новости медицины и фармации. – 2010.–№8(321).–С.1–3.

6. Пухлик, Б.М. Алергологія України / Пухлик Б.М. // Новости медицины и фармации. – 2009. – № 295. – С. 7–13.

7. Пухлик, Б.М. Ефективність специфічної імунотерапії при алергійних захворюваннях органів дихання з позиції доказової медицини / Б.М. Пухлик, І.В. Гогунська, І.В. Корицька // Клінічна імунологія. Алергологія. Інфектологія.–2010.–№2.–С.51–56.

8. Хутуєва, С.Х. Алерген-специфическая иммунотерапия бронхиальной астмы / С.Х. Хутуєва, В.Н. Федосеева. – М.: Медицина, 2000. – 250 с.

12. Andre, C. The development of local immunotherapy // Recept Res. Allergy.Clinical immunology.–2001.–V. 2.–P.45–53.

Тема 5. Основні групи сезонних алергенів довкілля. Алергени бур'янів їх групи, особливості морфології та сезонність.

Визначення поняття аеропалінологія. Алергенні рослини як об'єкт вивчення аеропалінології. Групи алергенних бур'янів . Основні алергени серед сегетальної рослинності. Пилок злакових бур'янів, особливості морфології та сезонність. Алергія на Амброзію полинолисту: лікування та профілактичні заходи боротьби з нею. Контроль сегетальної рослинності. Комплексний системний підхід до вирішення проблеми регулювання чисельності бур'янів.

Знати: 1. Поняття “ аеропалінологія ” та алергенні рослини як об'єкт вивчення аеропалінології.

2. Які бур'яни найчастіше викликають алергічні захворювання.

3. Як проявляється симптоматично алергія на Амброзію полинолисту .

Вміти: 1. Використовувати основні методи діагностики алергічних захворювань, які викликані алергенами пилку злакових бур'янів.

2. Проводити первинну та вторинну профілактику алергії до пилоку злакових бур'янів .

Література

1. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.
2. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.
3. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів I–III рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.
4. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габолич. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.
5. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –p. 24
6. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.
7. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.
8. Choryak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.
9. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 6. Основні групи сезонних алергенів довкілля. Алергени грибів, їх групи, особливості поширення та впливу на організм сенситивізованих осіб.

Респіраторна чутливість до спор грибів. Гриби як харчові алергени. Цвілевий гриб *Alternaria alternata* – як один з найбільш поширених грибів, які частіше стають причиною алергічних захворювань. Особи, які найбільш схильні до розвитку алергії на цвіль та вплив на організм алергенів грибів. Причини алергії на гриби та особливості їх поширення. Профілактика та попередження загострення у сенситивізованих осіб.

Знати: 1. Особливості сенсibilізації до алергенів грибів, їх поширення та вплив на організм сенсibilізованих осіб.

2. Як зменшити ризик появи алергії на цвіль грибів і які доцільно вживати заходи для профілактики алергії у сенсibilізованих осіб.

Вміти: 1. Використовувати алерген-специфічної імунотерапії (АСІТ) у хворих, як єдиний спосіб лікування, який може змінити природний розвиток алергічного захворювання, запобігти розвитку бронхіальної астми і сенсibilізації до нових алергенів.

2. Застосувати нові методи проведення профілактичних заходів, які зменшують прояв та полегшують симптоми алергії, а також попереджують її загострення.

3. Значення мікроклімату у профілактиці алергії до пилку грибів.

Література:

10. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.

11. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.

12. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів I–III рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.

13. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.

14. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24

15. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.

16. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.

17. Chopyak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.

18. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 6. Перехресна реактивність. Причини виникнення, методи діагностики, профілактика.

Визначення поняття перехресна реактивність. Чому виникають перехресні реакції. Види перехресних реакцій. Методи діагностики алергії - алергодіагностика на основі компонентів алергенів (component-resolved diagnostics, CRD) або молекулярна алергодіагностика (МАД). Які компоненти алергенів виділяють. Що таке мажорні (основні) алергени та мінорні (другорядні). Ознаки наявності перехресної алергії. Профілактика та елімінаційні заходи.

Знати: 1. Поняття “ перехресна реактивність ” та її причини.

2. Симптоми перехресної алергії та як вони проявляються.

Вміти: 1. Використовувати основні методи діагностики перехресних синдромів, а особливо молекулярну алергодіагностику (МАД).

2. Застосувати нові методи проведення профілактичних заходів, які зменшують прояв та полегшують симптоми перехресної алергії.

Література:

10. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.

11. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.

12. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів I–III рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.
13. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров’я, 2004. – 792 с.
14. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24
15. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров’я, 2001. – 504 с.
16. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.
17. Chopyak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.
18. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров’я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 7. Перехресна реактивність між групами пилоквих алергенів. Причини виникнення, методи діагностики, профілактика.

Що таке перехресні реакції між групами пилоквих алергенів. Синдром оральної алергії: чому виникає, які симптоми та як запобігти. Дерева, пилок яких є потенційним алергеном. Пилок, яких дерев є основною причиною раннього весняного полінозу в Європі та Україні. В чому полягають методи діагностики перехресних реакцій. Яка профілактика застосовується.

Знати: 1. Як проявляється перехресна реактивність пилоквих алергенів.

2. Найпоширеніші групи перехресних синдромів та причини їх виникнення.

Вміти: 1. Використовувати основні методи діагностики перехресних синдромів, а особливо молекулярну алергодіагностику (МАД).

2. Застосувати нові методи проведення профілактичних заходів, які зменшують прояв та полегшують симптоми перехресної алергії.

Література:

10. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.
11. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.
12. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів I–III рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.
13. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров’я, 2004. – 792 с.
14. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24
15. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров’я, 2001. – 504 с.
16. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.
17. Chopyak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.
18. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров’я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 8. Перехресна реактивність пилкових та харчових алергенів. Причини виникнення, методи діагностики, профілактика. Перехресна реактивність між групами пилкових алергенів. Причини

виникнення, методи діагностики, профілактика.

Що таке перехресні реакції між групами пилкових алергенів. Синдром оральної алергії: чому виникає, які симптоми та як запобігти. Найпоширеніші групи перехресних синдромів та причини їх виникнення- Між повітряними алергенами рослинного походження і харчовими продуктами ("береза — яблуко та інші кісточкові", "кипарис — персик", "селера — полин — спеції", "полін — персик", "полін — айстрові", "полін — гірчиця", Асоціація "амброзія — диня — банан") . Між повітряними алергенами тваринного походження, грибами і харчовими алергенами (синдром "альтернатива — шпинат", "кліщі — криветки", "кіт — свинина", "птаха — яйце".) В чому полягають методи діагностики перехресних реакцій. Яка профілактика застосовується.

Знати: 1. Як проявляється перехресна реактивність пилкових та харчових алергенів.

2. Найпоширеніші групи перехресних синдромів та причини їх виникнення.

Вміти: 1. Використовувати основні методи діагностики перехресних синдромів, а особливо молекулярну алергодіагностику (МАД).

2. Застосувати нові методи проведення профілактичних заходів, які зменшують прояв та полегшують симптоми перехресної алергії.

Література:

19. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.

20. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.

21. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів І–ІІІ рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ "Медицина", 2017. – 472 с.

22. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.

23. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24

24. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.

25. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.

26. Choryak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.

27. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 9. Сучасні можливості діагностики та профілактики сезонних алергічних захворювань. Алергопрогноз та інші e-health сервіси, сучасний стан та перспективи розвитку.

Специфічні методи алергодіагностики, що обов'язково повинні застосовуватися при обстеженні пацієнтів із алергічними захворюваннями. Методи шкірного тестування з АГ: краплинні, аплікаційні, скарифікаційні, внутрішньошкірні тести і прик-тест: показання та протипоказання. Провокаційні тести: кон'юнктивальний, назальний, інгаляційний, пероральний і під'язиковий тести. Переваги молекулярної діагностики. Тест

ALEX. Що таке алергопрогноз та інші e-health сервіси. Їх сучасний стан та перспективи розвитку.

Знати: 1. Сучасні можливості діагностики та профілактики сезонних алергічних захворювань.

2. Сучасний стан та перспективи розвитку алергопрогнозування.

3. Методи тестування хворих з алергічними захворюваннями.

Вміти: 1. Використовувати основні методи тестування хворих з алергічними захворюваннями

2. Застосувати нові методи профілактики алергічних захворювань.

3. Вміти використовувати алергопрогноз та інші e-health сервіси.

Література:

10. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.

11. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.

12. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів I–III рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.

13. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.

14. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24

15. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.

16. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.

17. Chopyak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.

18. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема. 10. Особливо небезпечні захворювання та Міжнародні медико-санітарні правила. Проблеми профілактики.

Мета і сфера застосування медико-санітарних правил. Принципи ММСП. Повідомлення країною ВООЗ про можливість надзвичайної ситуації. Визнання надзвичайної ситуації у міжнародній системі охорони здоров'я. Рекомендації ВООЗ з приводу надзвичайної ситуації, що виникла: тимчасові та постійні. Свідчення про вакцинації або інші профілактичні заходи. Інфекційні хвороби, які підлягають урегулюванню згідно міжнародних медико-санітарні правил ММСП та трансмісивні хвороби. Проблеми профілактики.

Знати: 1. Принципи міжнародних медико-санітарні правил.

2. Поняття про особливо небезпечні захворювання та надзвичайні ситуації .

3. Рекомендації по надзвичайній ситуації з приводу особливо небезпечного захворювання .

Вміти: 1.Застосовувати медико-санітарні правила при виникненні особливо небезпечних захворювань.

2. Застосувати профілактичні заходи при особливо небезпечних захворюваннях.

Література:

10. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.

11. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P.

Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.

12. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів I–III рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.

13. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габолич. – К.: Здоров’я, 2004. – 792 с.

14. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24

15. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров’я, 2001. – 504 с.

16. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.

17. Chopyak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.

18. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров’я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 11. Протиенідемічні заходи в закладах охорони здоров’я. Захист персоналу під час роботи в воєнній висококонтагіозних особливо небезпечних інфекційних захворювань.COVID-19 актуальні проблеми діагностики,перебігу та профілактики

Актуальні проблеми діагностики, перебігу висококонтагіозних особливо небезпечних інфекційних захворювань. та COVID-19. Епідеміологічні особливості, механізм і фактори передачі даних захворювань. Сприйнятливість, фактори ризику та специфічна діагностика.

Профілактика та захист медичних працівників засобами індивідуального захисту від інфекційного захворювання. Види проти аерозольних респіраторів. Особливості захисту медичних працівників в Україні. Запобігання зараженню при амбулаторному контакті. Дії медичного працівника за появи симптомів COVID-19 у контактної особи. Вакцинація,види вакцин. Цілі в боротьбі з пандемією коронавірусної хвороби.

Знати: 1. Про перебіг, діагностику та профілактику COVID-19.

2. Профілактику та захист медичних працівників засобами індивідуального захисту від COVID-19.

Вміти: 1.Діагностувати COVID-19 та інші висококонтагіозні особливо небезпечні інфекційні захворювання.

2. Вміти запобігати зараженню COVID-19 при амбулаторному контакті з хворим пацієнтом.

3. Застосовувати заходи щодо запобігання занесенню і поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19.

Література:

10. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.

11. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.

12. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів I–III рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.

13. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габолич. – К.: Здоров’я, 2004. – 792 с.

14. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24

15. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.
16. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.
17. Choryak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.
18. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 12. Особливо небезпечні захворювання та висококонтагіозні вірусні інфекції як глобальний виклик. Профілактика поширення особливонебезпечних інфекцій і міжнародні медико-санітарні правила.

Які згідно Наказу МОЗ України від 19.07.95 №113 «Про затвердження Переліку особливо небезпечних, небезпечних інфекційних та паразитарних хвороб людини і носійства збудників цих хвороб» відносяться до переліку особливо небезпечних інфекційних хвороб та в даний час є найбільш розповсюдженими. Загальні правила запобігання даних захворювань. Профілактичні заходи із запобігання подальшого поширення даних захворювань при виникненні спалаху на певній території. Вакцинація при даних захворюваннях. Лабораторна діагностика та лікувальні заходи.

Знати: 1. Про перебіг, діагностику та профілактику захворювань, які відносяться до переліку особливо небезпечних інфекційних хвороб.

2. Профілактичні заходи із запобігання подальшого поширення даних захворювань при виникненні спалаху на певній території.

3. Види вакцинації при даних захворюваннях.

Вміти: 1. Діагностувати сибірську виразку, холеру, чуму, тулямілію, жовту лихоманку (а також подібні з нею лихоманки Ебола і Марбург).

2. Застосувати профілактичні заходи даних захворювань.

Література:

10. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.
11. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.
12. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів І–ІІІ рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.
13. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.
14. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –p. 24
15. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.
16. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.
17. Choryak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.
18. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 13. Захворювання, будь-яка подія за участю яких завжди оцінюється як надзвичайна (холера, чума, геморагічна лихоманка Ебола, геморагічна лихоманка

Марбург, лихоманка Ласса, лихоманка Західного Нілу): актуальні проблеми діагностики, перебігу та профілактики.

Проблеми діагностики, перебігу та профілактики захворювань таких як холера, чума, геморагічна лихоманка Ебола, геморагічна лихоманка Марбург, лихоманка Ласса, лихоманка Західного Нілу. Загальні правила запобігання даних захворювань. Профілактичні заходи із запобігання подальшого поширення даних захворювань при виникненні спалаху на певній території. Вакцинація при даних захворюваннях. Лабораторна діагностика та лікувальні заходи.

Знати: 1. Про перебіг, діагностику та профілактику особливо небезпечних захворювань таких як холера, чума, геморагічна лихоманка Ебола, геморагічна лихоманка Марбург, лихоманка Ласса, лихоманка Західного Нілу.

2. Профілактичні заходи із запобігання подальшого поширення даних захворювань при виникненні спалаху на певній території.

3. Види вакцинації при даних захворюваннях.

Вміти: 1. Діагностувати холеру, чуму, геморагічну лихоманку Ебола, геморагічну лихоманку Марбурга, лихоманку Ласса, лихоманку Західного Нілу.

2. Застосувати профілактичні заходи даних захворювань.

Література:

10. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.

11. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.

12. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів І–ІІІ рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.

13. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.

14. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24

15. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.

16. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.

17. Chopyak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.

18. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 14. Захворювання, випадки виникнення яких можуть мати серйозний вплив на здоров'я населення (натуральна віспа, поліомієліт, високопатогенний пташиний грип, важкий гострий респираторний синдром): актуальні проблеми діагностики, перебігу та профілактики.

Проблеми діагностики, перебігу та профілактики захворювань таких як натуральна віспа, поліомієліт, високопатогенний пташиний грип, важкий гострий респираторний синдром . Загальні правила запобігання даних захворювань. Профілактичні заходи із запобігання подальшого поширення даних захворювань при виникненні спалаху на певній території. Вакцинація при даних захворюваннях. Лабораторна діагностика та лікувальні заходи.

Знати: 1. Про перебіг, діагностику та профілактику захворювань, випадки яких можуть мати серйозний вплив на здоров'я населення (натуральна віспа, поліомієліт, високопатогенний пташиний грип, важкий гострий респираторний синдром).

2. Профілактичні заходи із запобігання подальшого поширення даних захворювань при виникненні спалаху на певній території.

3. Види вакцинації при даних захворюваннях.

Вміти: 1. Діагностувати натуральну віспу, поліомієліт, високопатогенний пташиний грип, важкий гострий респираторний синдром.

2. Застосувати профілактичні заходи даних захворювань.

Література:

19. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.

20. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.

21. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих навчальних закладів I–III рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.

22. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.

23. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24

24. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.

25. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.

26. Chopyak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.

27. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров'я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.

Тема 15. Захворювання, випадки яких потенційно мають міжнародне значення (геморагічні лихоманки тощо), та COVID-19: актуальні проблеми діагностики, перебігу та профілактики.

Актуальні проблеми діагностики, перебігу геморагічні лихоманки та COVID-19. Епідеміологічні особливості, механізм і фактори передачі даних захворювань. Сприйнятливості, фактори ризику та специфічна діагностика.

Профілактика та захист медичних працівників засобами індивідуального захисту від інфекційного захворювання. Види проти аерозольних респираторів. Особливості захисту медичних працівників в Україні. Запобігання зараженню при амбулаторному контакті. Дії медичного працівника за появи симптомів COVID-19 у контактної особи. Вакцинація,види вакцин. Цілі в боротьбі з пандемією коронавірусної хвороби.

Знати: 1. Про перебіг, діагностику та профілактику COVID-19.

2. Профілактику та захист медичних працівників засобами індивідуального захисту від COVID-19.

Вміти: 1. Діагностувати COVID-19 та геморагічну лихоманку.

2. Вміти запобігати зараженню COVID-19 при амбулаторному контакті з хворим пацієнтом.

Література:

19. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 720 с.

20. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.

21. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих

навчальних закладів I–III рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.

22. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров’я, 2004. – 792 с.

23. Gray C. IgE-mediated Food Allergy overview / Friday morning allergy meeting, April 2012. –р. 24

24. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І. Цимбалюк – К.: Здоров’я, 2001. – 504 с.

25. Чоп'як В., Потьомкіна Г., Гаврилюк А., Ліщук-Якимович Х., Головин Р., Толох О. Клінічна імунологія та алергологія (посібник для проведення практичних занять).-Львів.-Видавець Тетюк Т.В.- 2015.-207 с.

26. Choryak V., Lishchuk-Yakymovych K., Hayevska V. Clinical immunology and allergology (The Textbook for the 5 th year Students) .-Lviv.-Publisher T.Tetiuk -2015.-256 s.

27. Міжнародні медико-санітарні правила (2005 р.) / Всесвітня організація охорони здоров’я. – 2005. – <http://www.who.int/ru>.